

Моцарт лекува – и гласове, и тела, и души

На младите хора днес им е нужна опора и ние, хората от моето поколение, го правим така, че през призмата на изискванията на съвременния свят да се почувства омаята на изкуството, казва именитата оперна дива Анна Томова-Синтова

Виолета Цветкова

Една от най-големите български оперни певици със световна слава – Анна Томова-Синтова, се завърна в Софийската опера, за да подготви вокално солистите за новата постановка на „Дон Жуан“. Една от коронните ѝ партии – на Донна Анна, е именно в тази Моцартова творба, но в дългия списък от превъплъщения на примата са още Елвира от „Ернани“, Чо-чо-сан от „Мадам Бътерфлай“, Леонора от „Силата на съдбата“ и още десетки други. Записи на арии в нейно изпълнение ще звучат в специалната вечер „Звездни мигове с Анна Томова-Синтова“, организирана от музиковеда Магдалена Манолова на 7 април в Софийската опера. Тогава ще бъде открита и изложбата „55 години живот на сцената“ с повече от сто фотоса от многоликия сценичен живот на примата. Снимките са от нейния семеен архив и от личната колекция на Ерих Вирл, сътрудник на обществото „Приятели на Виенската Щатсопер“. Специален акцент в експозицията е работата на българката с Херберт фон Караян, който ѝ завещава да не спира да предава на по-младите певци натрупания опит. Въпреки натоварената си програма Анна Томова-Синтова отдели време за интервю за сп. „Икономист“.

– Г-жо Синтова, на пресконференцията по повод завръщането Ви в Софийската опера казахте, че за Вас най-важно е чувството, с което започвате работа по всяка от Вашите героини. Какво обаче е усещането, с което пристъпихте отново в сградата на Софийската опера след продължителната пауза?

– Дойдох със смесени чувства. Разбира се, с особена възбуда и радост – винаги е така, когато ми предстои контакт с България. Но също и с неизвестност, защото не знаех какво ще бъде отношението към мен, както и състоянието на трупата. Но всичко беше много топло, по човешки спонтанно – видях и изпитах това, което избистря атмосферата в един театър и прави така, че малките неща да изчезнат, а да остане голямата традиция

УСПЕХ: Анна Томова-Синтова в ролята на Донна Анна от „Дон Жуан“ на Залцбургския фестивал, под диригентството на Карл Бьом

на Софийската национална опера. В днешното време хората губят енергия да се занимават с дребни, негативни неща, а за мен най-важно е позитивното да взема връх. Затова казвам, че изпитах една неизвестност, която предизвикваше у мен странно чувство. Но това чувство веднага се стопи. В мен винаги има дълбока вяра. Без замисляне вярвам в силата на изкуството и в това то да принадлежи на хората. А Софийската опера е именно театър, който клокочи от традиция – ето това искам да бъде запазено.

– Как намирате трупата след нейната дългогодишна работа по тежкия Вагнеров репертоар. Този натрупан опит помага или, напротив, по-скоро има нужда от промяна за премиерата на Моцартовата „Дон Жуан“ на 18 април?

– В случая помощта е относителна. Вагнер изисква повече сила на гласа. Не искам да кажа, че това е опасно, а по-скоро, че развива и гласа, и човека в една друга насока. Изискванията при работата с творби на Моцарт са съвсем други, но съм щастлива, че благодарение на своята интелигентност солистите на Софийската опера много бързо превключиха. Да, в първия ден имах криза, период, в който трябваше да се излезе от наложеното от Вагнер и да се изплува към Моцарт, който, както казвам, е лекарство за гласа, но и не само – знаете, при лечението на различни заболявания се прилага допълнителна терапия с музика на Моцарт. Щастлива съм, че няма оцетени гласове от Вагнер, напротив, всички са обогатени и творчески развити. Явно чрез Вагнер са се отворили нови, непознати сфери, а пък самата интерпретация е помогнала всичко това да бъде истински овладяно. Това са и певчески, и философски, и психически изисквания. Сега солистите са щастливи, че пеят Моцарт. И дори да е имало нещо малко, което да не е в ред, Моцарт го изчиства.

– Какъв е новият, съвременният Дон Жуан в операта?

– По този въпрос съм малко кон-

ПРИЕМСТВЕНОСТ: По идея на директора на Софийската опера и балет акад. Пламен Карталов певците на операта ще се учат от изтъкнати имена като Анна Томова-Синтова в новата постановка на „Дон Жуан“

сервативна и държа изкуството да си остане изкуство. Не е задължително хората, които идват като публика в театъра, да виждат на сцената същите фигури, които срещат на улицата днес. В тази постановка на „Дон Жуан“ обаче има развитие, но в добра посока.

– А как мислите – в реалността днес какъв е Дон Жуан, в панталони или по-скоро вече е в пола?

– Ха-ха, има ги и двете, то винаги е било така и така ще бъде. Защото просто става дума за човешки отношение, които си остават такива, каквито са били. Човешкото, типичното за същността на хората си остава. Но при Дон Жуан по-скоро е загатната идеята за плюса и минуса – кое да победи, докато в замисъла на Моцарт в крайна сметка се стига до разчистване от лошото.

– А може ли да се постигне голям успех без любов?

– Не! Номер едно е тя! Има ли изобщо живот без любов?! Тя е в основата на всичко. Докато успехът е продукт. Разбира се, че трябва да има стремеж към него, но това важи за живота въобще. Всеки се стреми това, което прави, да роди плод, тоест да успее.

– Преди пет години в друго интервю Ви попитах за младите певци

и ми казахте, че при тях като че ли вече липсва идеализмът, който прави изкуството – все още ли е така?

– По принцип идеализмът днес липсва във въздуха по целия свят. Продължавам да мисля, че изкуството не може без идеализъм, без да имам предвид екстремните му форми. Материализмът ми е чужд, а днес бизнесът в изкуството вече е много силен. На мен ми е нужно много малко – просто да оставаме верни на композиторите.

– Вероятно имате предвид стремежа на режисьори и продуценти към модернизирани на класиката за привличане на публика – технологиите и парите убиват ли изкуството?

– Не, по никакъв начин. Защото днес хората на изкуството имат много, много други възможности. Ако смея да наблегна на етапа на развитие и на възпитание на хората на изкуството от моето поколение, ние бяхме съвсем друга генерация. Можехме и да сме малко гладни, но когато имахме един свободен час, грабвахме акордеона, отивахме, сядяхме някъде, свирехме и пеехме. Това днес може би липсва. Аз обаче се възхищавам от това, което изживявам с младите певци по време на майсторските ми класове по света. Възхища-

вам се, че именно в това техническо време те намират вдъхновение в изкуството, жадни са, хващат се за него и искат да стигнат до истината. Именно там ние, които сме пили от извора, сме им малко задължени – да помагаме, за да имат и опора. На младите хора в днешно време им е нужна опора и ние го правим така, че през призмата на изискванията на съвременния свят да се почувства омаята на изкуството.

– Така изпълнявате и завета на Херберт фон Караян, нали? Цели 17 години сте работили с великия Маестро...

– Караян беше подарък от небето за всички нас. За целия свят. Да, 17 години имах възможността да работя с него. Последните – толкова активни... Имахме много силна творческа връзка, но не беше ревнив. Той знаеше какво коства концентрацията и работата с него – на всеки три месеца имах участие било с Виенската или с Берлинската филхармония, било в Залцбургския фестивал и т.н., а успоредно с това пеех с Абадо, с Мути, с Ливайн, Маазел, Мета, с всички актуални диригенти. Караян обаче си остана светилото. И в последните ни разговори трябваше да му обещавам, че наученото, което нося в себе си, ще го предавам на младите хора в майсторски класове. Държеше на това. Аз обещах и изпълнявам обещаното.

– А какво означава за Анна Томова-Синтова „55 от 75“?

– (Смее се.) О, как да го нарека – една равностетка на суперактивен живот. Много активен, изпълнен с толкова много преживявания. Това е нещо, което нося със себе си с радост. Бих казала – и с известна гордост. И с благодарност, че съм имала този дар именно чрез изкуството да нося радост, позитивна мисъл и „храна“ на хората. То изпълва душата ми и сега, когато вече съм на 75, и се старая да предавам щафетата на младите хора. Те продължават напред, на ново ниво, с това, което сме носили и ние. Затова съм щастлива. ☑